

Дужничка криза учинила је овај феррагосто најгорим који Италијани памте: тек сваки пети иде на летовање. Али то је најмањи проблем, јер треба преживети с просечном платом од 900 евра у земљи која дугује 1800 милијарди

Иза нас је викенд, очекујемо чепове на граничним прелазима преко којих нам стижу Италијани. Кад почне коловоз, осмеси свих који раде у туризму развуку се до уха до уха – бенвенути, драги гости, цвркућу они јер Талијани су одувек спас.

Но, ове године, сведочи нам позната новинарка Нунциа Пенелопе, која је управо подигла летњу олују у Италији својом књигом “И солди рубати” (Украдени новац), италијански су градови још увек пуни.

Не осећа се да је почео ферагосто. Није било километарских колона на италијанским аутопутевима, додаје Нунциа и не осећа се да су градске улице одахнуле од својих становника. Напротив.

Већ уочи одласка на одморе статистике су показивале да ће лето 2011. за већину Италијана бити радно. Сваки пети Италијан ове је године отишао на летни одмор. Само један посто ће их на одмору провести месец дана. Од оних који су отишли на одмор, њих 60 посто остало је код куће, на италијанској обали. Неколико недеља пре него што су финиширани велики планови за летни годишњи одмор, финансијска криза јасно им је показала да у свом походу није заборавила на европску чизму. Па се с Пиринеја преселила на Апенине. А с друге стране, са истока, из Грчке, пушу ветрови банкрота...

“Ми смо земља великих супротности, контрадикција. Људи извана доживљавају Италију

као врло богату државу, земљу у којој људи јако добро живе и могу себи штошта приуштити, али заправо само 10 посто Италије живи тако. Осталих 90 посто живи лоше и плаћа порезе. Они месечно зарађују 800-900 еура, што није довољно за живот. Млади немају никакву перспективу и одлазе у друге земље. Та бизарна прича је и тема моје књиге.

Годишње - а све сам бројеве поткрепила подацима - Италија изгуби 120 милијарди евра од утаје пореза. Да смо само то успели наплатити, могли смо спасити Грчку. Да смо десет година успевали наплатити неплаћене порезе, могли смо решити целокупни италијански дуг. Но, упркос истрагама и скандалима... тај је новац нестао. Годишње изгубимо 60 милијарди евра због корупције, а црна економија тешка је 350 милијарди годишње", каже огорчено.

Без обзира на "бунга бунга" Берлусконија, додаје да су и политичари левице и деснице толико умочени у различите скандале да би Италијани најрадије, када идући пут буду позвани да изађу на биралишта, заборавили на своју грађанску обвезу и остали код куће.

"Једини који је имао неку визију државе и како она треба функционисати био је Романо Проди. Њему пак нису дали да довољно дуго остане на месту премијера. Италија је окружена земљама које имају јако лидерство, чија државна водства тачно знају што желе - узмите само Немачку за пример, па и Француску... Ми, ми смо једна чудна прича", каже.

Италијанска новинарка наглашава да у земљи у којој богати индустријалци не плаћају порезе, а плаћају их радници запослени код послодавца који уредно пријављују своје приходе, ствари не могу бити горе постављене. Осим тога, велики и богати користе могућност офф схоре пословања и регистровања у земљама које су пореске црне рупе тако да их држава не може присилити да новац врате унутар граница Италије.

"У међувремену пати све остало; пате наши млади, пати здравство, пати школство, државне службе. Државни вртићи више не постоје, ко год да ради у државној институцији, мора пазити колико ће папира дневно испринтати, а полиција мора пазити на потрошњу горива. Ствара се цела једна нова генерација економских избеглица из Италије јер им не можемо ништа понудити, а имамо и 4 милиона радника на црно", каже Пенелопе.

Осим тога, а то је проблем на који ће упозорити сви промена жељни Италијани, земљу води генерација стараца. Нунциа је о томе написала и књигу “Италија у рукама седамдесетогодишњака” и описала и анализирао италијанску геронтократију.

Ни у једној земљи она није толико изражена: “Нама се двојица људи, један с деснице, један с левице, већ двадесет година смењују на месту министра финансија. Па је ли више доста?”

Италија је, веројатно, засад прошла оно најгоре. Била је на рубу финансијског колапса, али се успела вратити. На брзину је повукла праве потезе, оне о новим мерама штедње. Но, претња је била таква да су је Италијани сасвим добро разумели. Треба штедети. Ла долце вита причекаће неке боље дане.

Пакет мера штедње вредан је 70 милијарди евра, с циљем да земља избегне дужничку кризу и избалансира буџет до 2014. године. Јавни дуг Италије је међу највећима у еврозони и износи готово 120 посто бруто домаћег производа, али хронични проблем италијанске привреде је низак раст.

“Ми годинама стагнирамо”, објашњавају Италијани.

У међувремену, породичне залихе су се истопиле, Италијани су потрошили уштеђевину и окрећу се кредитима. Пакет штедње, који је усвојен гласовима 314 посланика (280 било је против), требало би да избалансира буџет до 2014. и садржи 16 мера којима би требало подстаћи раст.

Између осталог, предвиђа кресање буџета министарстава, и то милијарду евра до године, 3,5 милијарди 2013. и 5 милијарди 2014.

Повећање плата радницима у јавном сектору биће замрзнуто до 2014., а за 10 одсто биће смањено и финансирање политичких странака. Нунциа Пенелопе израчунала је да Италију политика годишње кошта 23 милијарде евра.

Издаци за здравство биће умањени за 2,5 милијарди евра 2013. и пет милијарди годину дана касније, а предвиђена је и уштеда од државних пензија подизањем старосне границе и опорезивањем, као и већи приходи подизањем пореза.

Чак је и Силвио Берлускони управо у четвртак поносно објавио да италијанска Влада неће на годишњи одмор. Али, рекао је и то, сасвим изненађујуће, да ће се темом кризе државне власти бавити поново у септембру. Има још довољно времена за останак у фотељи јер су редовни избори у Италији тек 2013. Дотад ће земља економски пропасти или ће резултати опоравка већ бити видљиви.

“Како то политичари уопће могу изговорити? Зар криза чека да прође ферагосто? Бесмислице”, кажу опрезнији азури.

Глас разума у Италији је - гле случајности - гувернер италијанске Централне банке Марио Драги, који је од 2006. на њеном челу, а од новембра 2011. преузеће и Европску централну банку и наследити Жан-Клод Тришеа.

Драги није политичар, али је зато макроекономски велемајстор. И нико га не слуша. Драги већ месецима труби да Италију није мимоишла финансијска криза и да би могло бити драме.

У међувремену, скочиле су цене горива, авионских карата, возова и аутобуса. Туристички сектор моли за милост јер се боји да ће колабирати.

“Берлускони је још у децембру 2009. говорио: у Италији нема кризе, купуј народе”, појашњава Серђо Нава, блогер и аналитичар, који као млад и едукован човек на својим веб-страницама пише о проблему одлива мозгова у Италији и свему што таква ситуација доноси.

Према службеним статистикама, којима нико не верује, годишње из Италије оде око 31

хиљада младих стручњака (у доби до 40 година).

Серђова анализа показује да их је бар двоструко више.

“Италијом управља елита која нема никаквог искуства живота у иностранству, која нема појма о томе како се данас ради и размишља у глобализованом свету и која често не говори ниједан језик и не чита стране новине”, објашњава Серђо и додаје: “Осим тога, с обзиром на то да економија стагнира, тешко је проценити како ће се садашњи талас кризе одразити на нас. Мислим да би најбоље решење била техничка влада и реформе које би довеле до темељних промена у овом друштву па и његовој економији.”

И на државном и на локалном нивоу се последњих недеља у Италији предузимају различите ватрогасне мере; оутлет Палманова на ионако ниже цене даје 70 посто попушта, раде до 11 сати навече. Цена маццхиата не прелази више евро. Купци се дочекују као цареви, а дизајнерска роба с потписом, летна колекција, распродаје се по ценама какве су у Зари и Х&М-у.

У летовалишту Јесоло, лагуни где се купа север Италије који нагиње Јадранском мору, одсликавају се италијански контрасти. “Да нам нема Немаца...”, почиње нам објашњавати конобарица, “и викенд туриста”, додају чувари плаже Марио и Цлаудио, “не би било весело.”

Италијани с којима успут разговарамо кажу да су ту дошли на само неколико дана и да први пут ове године примећују разлику у броју гостију.

Нема оног шушура, гужве, колоне људи која шета по пешчаној променади.

(Глобус)